

TE MARENA:—Ko tenei tikanga ehara i te tangata i te ture ranei, engari na te Atua tonu i homai i te wa o te harakoretanga o te tangata. Ahakoa i te wa i o tatou Matua tupuna hoki, he mea mahi rangatira tenei tikanga na ratou. Ko te matuatanga i waihotia iho ai e ratou mo tatou, ko te Whakaponono. Kahore ano taua te iwi Maori i mohio noa ki te pumautanga me te tapu o tenei ritenga. Otira ko to taua tapu tika hei tangata hei iwi, kei to taua whakahonore i tenei tikanga. Ko ta te ture, he whakakorokoro i te here, otira ko ta te Karaiti me ta tona Hahi i whakatakoto ai: “Ko a te Atua i hono ai kaua e wehea e te tangata.”

NGA KOTIRO MAORI:—Ko tetahi mea kei a tatou ko te whakaaro-kore ki te tuku i a tatou kotiro ki te whai i nga matauranga. E pau ana o tatou whakaaro ki nga mea tane. Otira kia mahara, ko te mea wahine ke to whaea o te iwi.

NGA RA NUNUI O TE MOTU. No Te Kirihimete 1814, ka u a Te Matenga ki Oihi. No te 2 o nga ra o Tihema, 1928, ka whakawahia te Pihopa Maori tuatahi o Aotearoa. Ka rua ai enei ra nunui o te Motu. Ko tetahi ko te unga mai o te Whakaponono; ko tetahi ko te whakaaetanga a te wa, kua kaumatua taua te iwi Maori, kua kaumatua hoki to taua whakaponono; a kua tae tenei ki te wa e noho ai taua ki nga taumata teitei o nga iwi nunui o te ao. Kia kaha tatou ki te hapai i te iwi, hei mea e whai kororia ai te Atua i roto i te iwi Maori.

NGA TAKE.

He maha nga take i korerotia i roto i tenei hui, nga mea e pa ana ki te Whakaponono, me era atu mea e pa ana ki te iwi nui tonu. Ko tetahi take i kaha te whiriwhiri a Te Komiti tae hoki ki te iwi, e pa ana ki nga Kura Maori. Ko nga Kura pakeha ka tae ki te whakapaunga o te tau ka whakamatautauria. Ko nga Kura Maori, kia hoki atu ra ano nga tamariki i te tau hou, ka whakamatautauria i a Pepuere, Mahe, Aperira. He nui nga mate e kitea ana i runga i tenei ahua. (1). Te nui o te mahi i roto i te tau ki te ako i nga tamariki, a tae atu ki te paunga o te tau kahore e whakamatautauria. (2). E rua marama e noho ana i te kainga, he reo Maori te reo, kahore he kura, Hoki atu ki te kura i te tau hou, katahi ano ka whakamatautauria. Me pehea nga tamariki e whai wahi ai i roto i to ratou whakamatautau?

Ko te whakaaro i roto i enei ra, kia kaha taua te Maori ki te whai i nga matauranga. na reira, he wahi tenei hei whakatikatika ma o tatou Mangai ma te Kawanatanga hoki. Na Tiari Kupa raua ko Te Riri Mahi tenei take i ko-kiri ki te hui, a paahitia ana te motini e whai ake nei: “E inoi ana tenei hui ki te Kawanatanga kia puta tona whakaaro mo nga Kura Maori, kia whakaritea te wa e whakamatautauria ai ratou, hei